

Hur kan vi arbeta intressepolitiskt på lokalplanet? Allergironden som exempel

Vad är allergironden?

Astma- och Allergiförbundet har tagit fram en ny version av allergirond i skolan och förskolan, http://www.astmaoallergiforbundet.se/infomaterial/download/Allergironden_2011.pdf

Den kan laddas ner och kopieras fritt eller beställas via hemsidan under foldrar och broschyrer <http://www.astmaoallergiforbundet.se/infomaterial>

Allergironden är en checklista och ett redskap för att förebygga allergirisker i barnens miljöer. Den är tänkt att användas årligen i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Men det är upp till varje kommun att besluta om allergironden ska göras i deras verksamheter eftersom det inte är lagstadgat att använda sig av just den checklista som Astma- och Allergiförbundet tagit fram. I vissa kommuner har man tagit allergifrågorna och lagt in i en gemensam rond för arbetsmiljö och/eller miljö. Här har de lokala Astma- och Allergiföreningarna i samverkan med allergiombud en stor roll att övertyga politiker om att allergironden är viktig och behöver göras årligen i kommunens skolor och förskolor. Astma- och Allergiförbundet planerar sprida allergironden till skolsköterskorna via Riksföreningen för skolsköterskor, men det är förstas en fördel om den även kan spridas på lokal nivå till de skolor och förskolor som finns i kommunerna. Allergironden medför också att kunskapsnivån om allergifrågor höjs när man går igenom de allergirisker som finns i verksamheten och föreslår åtgärder. För dem som har svåra allergier kan ytterligare anpassningar utöver allergironden behövas utifrån de behov den enskilda personen har. Där kan allergikonsulenten eller skolsköterskan spela en viktig roll.

Hur vanligt är det med allergier?

Ungefär 30% av barnen har någon form av pågående allergisjukdom. 1) År 2007 hade minst 25% av den vuxna befolkningen astma, allergisnuva eller atopiskt eksem. 2)

Vad finns det för stöd i lagstiftning att allergironden bör göras?

Arbetsmiljölagen omfattar elever fr o m åk 1. Enligt Arbetsmiljölagen ansvarar arbetsgivaren för arbetsmiljön och ska se till att arbetsmiljöarbetet ingår naturligt i verksamheten. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete handlar om att i det dagliga arbetet uppmärksamma och ta hänsyn till alla förhållanden i arbetsmiljön som kan påverka de anställdas hälsa och säkerhet. (Föreskrift; http://www.av.se/dokument/afs/AFS2001_01.pdf)

Enligt **Miljöbalken** (SFS 1198:808, 26 kap 19§) ska den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön:

- fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka/förebygga sådana verkningar.
- genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön.
- lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder till tillsynsmyndigheten, om tillsynsmyndigheten begär det.

Förordningen om **verksamhetsutövares egenkontroll** (SFS 1998:901) säger:

5§ Verksamhetsutövaren skall ha rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning m.m. för drift och kontroll hålls i gott skick, för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön. Det som föreskrivs i första stycket skall dokumenteras.

6 § Verksamhetsutövaren skall fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet av undersökningar och bedömningar skall dokumenteras.

(<http://www.riksdagen.se/webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1998:901>)

FN-konventionen om rättigheter för människor med funktionsnedsättning trädde i kraft i Sverige januari 2009. Den är inte juridiskt bindande, men alla länder som ratificerat konventionen ska anpassa sin lagstiftning så den stämmer överens med konventionen. Enligt konventionens artikel 9 om tillgänglighet ska *konventionsstaterna vidta ändamåls- enliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till bl a den fysiska miljön. Dessa åtgärder, som ska innefatta identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet, ska bl.a. gälla byggnader, vägar, transportmedel och andra inom- och utomhusanläggningar, däribland skolor, bostäder, vårdinrättningar och arbetsplatser.*

Påverka kommunens politiker

Ta gärna upp frågan om årlig allergirond via det kommunala funktionshinderrådet/ handikapprådet, om det finns. Ta t ex fram en skrivelse till kommunstyrelsen där ni föreslår ett beslut om allergironden ska göras årligen i kommunens skolor och förskolor (se mall). Beslutet om årlig allergirond kan tas med i den handikappolitiska planen ifall kommunen har en sådan. Föreslå samtidigt att kommunen beslutar hur allergironden ska följas upp och vilken förvaltning som är ansvarig för detta, se nedan.

Några argument för varför man ska ha ett systematiskt arbetsmiljöarbete och allergironden är:

- Det förebygger att arbetstagarna drabbas av olycksfall, sjukdom, stress eller andra negativa följder av arbetet.
- Det ger goda arbetsförhållanden vilket kan minska sjukskrivningarna.
- Det ökar trivsel och engagemang i arbetet.
- Det bidrar till en bra ekonomi i verksamheten.
- Det ger gott anseende och verksamheten kan lättare behålla och rekrytera personal.

(Se vägledning om systematiskt arbetsmiljöarbete;

<http://www.av.se/dokument/publikationer/bocker/h450.pdf>)

Uppföljning i kommunen

Det är viktigt att det finns någon förvaltning på kommunal nivå som regelbundet följer upp allergironden, de brister som upptäckts och förslag till åtgärder. Förslag på ansvarig förvaltning kan vara nämnd för barn- och ungdomsfrågor eller nämnd för miljö- och hälsoskyddsfrågor.

Marie-Louise Luther tel. 08-506 28 211

Ombudsman inomhusmiljö e-post: e-post: marie-louise.luther@astmaoallergiforbundet.se

Källor:

- 1) Miljöhälsorapport 2005, Socialstyrelsen, Institutet för Miljömedicin, Stockholms läns landsting
- 2) Miljöhälsorapport 2009, Socialstyrelsen, Karolinska Institutet